

Vždycky to je o nějakém lidském kontaktu

Rozhovor s Pavlem Bednářem, lektorem semináře Maska jako cesta k zpřítomnění a autenticitě

Jsi ředitelem neziskové organizace Otevřený prostor. Co to vlastně znamená?

V tom názvu je hodně obsažené, co to je. Je to skutečně prostor, který já spravuji. Původně to byla prvorepubliková sokolovna, postavená ve 20. letech minulého století.

Jak ses k tomu dostal?

Můj kamarád, se kterým jsem předtím spolupracoval, to koupil jako výhodnou koupi a investici do nemovitosti. Byla to prostě taková polo ruina a on nevěděl, co s tím. Když jsem se tam zajel podívat a vstoupil do prostoru, najednou se ten prostor otevřel. Já si řekl, tady by se tady dala dělat spousta věcí. (třeba vzdělávání v Bothmerově gymnastice, pozn. redakce)

Co si mám představit pod Bothmerovou gymnastikou?

Je to vlastně taková pohybová výchova. Začalo to na Waldorfských školách, ale má to potenciál oslovit opravdu kohokoli, kdo chce být víc přítomný ve svém těle; vnímavě přítomný a rozvíjet bytí v těle, které mu pak může pomoci, být i ve světě kolem.

Jak jsi se dostal k tomuto druhu gymnastiky?

To už je strašně dávno, asi před třiceti lety. Původní profesí jsem lesní inženýr. Potom jsem studoval biozemědělství (ve Velké Británii, pozn. redakce) a když jsem byl na jedné farmě v Americe, tak jsem jel na nějaký letní camp a tam zrovna byla paní Alhaides von Bothmer, což byla snacha zakladatele a mě to uhranulo.

Mě u tebe nejvíc zaujalo asi to, že jsi někdo, kdo studuje ekologii v Brně, potom je lesníkem, dokonce v Anglii a nakonec se věnuje divadlu. Jak se tohle stane?

Úplnou náhodou. Vždycky to je o nějakém lidském kontaktu, nebo že někoho znáš, ten říká: tohle by tě mohlo zajímat; někam tě pošoupne a ty se zase ocitneš

jinde. Tam se potkáš zase s jinými lidmi. Když jsem studoval to biodynamické zemědělství, tak jsme měli člověka, který nám přednášel o společenském kontextu ekologického zemědělství a ten pracoval ve vesnici, kde žili a pracovali s mentálně handicapovanými lidmi. Šel jsem k němu do učení a žil v komunitě, kde divadlo bylo úplně integrální součástí života. Buď hráli ti handicapovaní nebo ti co-workers, vždycky jednou do roka udělali nějaké velké představení.

Jak se propojuje to, co jsi studoval, nebo čím ses živil s tvou nynější prací, kterou děláš teď?

Organizuji workshopy, a když je to zahraniční lektor, tak to zároveň tlumočím. Teď tam pro nějaké programy vlastně i vařím. Je úplně neuvěřitelné, že se takhle může všechno propojit a člověk se cítí naplněný. Nevýhoda někdy je, že toho může být až moc. Někdy má člověk pocit, že by radši jednu věc dělal pořádně a takhle musí furt přeskakovat nebo převlékat kostýmy.

A teď taková otázka k zamyšlení, kdyby byl tvůj život kniha nebo knižní žánr...

Má inspirace přírodou by mohla být klidně poezie. Mám takový pocit, že se na ten svět dívám tak jako básnický.

Účastník workshopu, tlumočník nebo lektor?

Nejradši mám roli tlumočnicka, protože je to v něčem

pokračování na straně 18...

Tutu Bazo, ZUŠ Turnov: Street poezie

Postarší pán je obětí své ženy

Rozhovor se souborem

Čí to byla babička (ta, která umřela)?

Soubor: Svoji vnučky. (smích)

Aha.

Soubor: To je ale debilní otázka. Však to tam bylo vysvětlené. (smích)

Majda: Celá koncepce byla založená na tom, že jsme chodili po městě a sbírali nápady. Tohle byla zvláštní babička, která stála před Tescem.

Chodili jste po městě hledat inspiraci hromadně nebo každý sám?

Tadeáš: Rozdělili jsme. Každý si vytvořil pár zápisků a z těch jsme vytvořili poezii.

Majda: Chodili jsme samostatně, ale občas jsme se navzájem potkali, tak jsme si dali zmrzlinu.

Existovaly nějaké zápisky z tohoto „terénního výzkumu“, které se do samotné inscenace nedostaly?

Tobiáš: Pamatuji si, že jsem si jednu úplně vymyslel, ale jelikož měla celkově jinou atmosféru, tak se do představení nedostala.

Tadeáš: Jinak se jich tam nedostalo opravdu hodně, toto je úzký výběr.

Kdybyste měli srovnat reálné zápisky, které jste si na cestách Turnovem vytvořili, s realitou, jak velký je ten posun?

Majda: Opravdu to bylo spíše přibližné. U mě ten proces vypadal tak, že jsem si napsala třeba jenom název budoucí básně a ostatní z ní pak vytvořili básničku. Třeba s Pepcovou babičkou a dědečkem to bylo tak, že jsem opravdu viděla, jak babička cepuje toho dědka, který jenom sklesle chodil za ní s košíkem v ruce. Napsala jsem si: „Postarší pán je obětí své ženy v Pepcu.“

Franta: A pak z toho vznikl rap battle...

A pokud neumřeli, tak tam chodí dodnes...

Soubor: No možná už umřeli...

Tobiáš: A nebo už tam chodí jenom samotná babka...

Franta: Nebo se dala dohromady s Vaškem...

Jak vznikl celý nápad – tedy nejít po tradiční příběhové formě, ale spíše po útržcích?

Bára: Naše paní učitelka (*Alena Tomášová, pozn. red.*) se inspirovala panem Vášou (*Petrem, pozn. red.*) a předala nám tuhle koncepci, se kterou jsme pak již pod jejím vedením pracovali sami.

Tadeáš: Za to jí obdivujeme, tři čtvrtina z nás je ADHD. (smích)

Jak tedy vypadá vaše běžná zkouška?

Všichni: Přijdeme o hodinu později.

Viki: Já přijdu včas. Lehnu si tam a čekám. Za hodinu začneme teprve zkoušet. Každý dělá něco jiného a každá zkouška je úplně jiná.

Super, děkuji za rozhovor.

Franta: Počkat! Ještě jednu věc jsme chtěli říct! Hráli jsme dvakrát po sobě a první představení vůbec nevyšlo, nestíhali jsme a diváci také méně reagovali. To druhé bylo mnohem lepší.

Bára: Na tom prvním jsme byli úplně rozhození, neměli jsme energii a nepovedlo se. Zkouška byla narychlo, osvětlení nefungovalo a nebyli jsme na sebe naladěni.

Majda: Zkouška začala pozdě, protože nás nějak omylem zamkli na semináři v budově. (smích)

Vít Zborník

Každé město má svou poezii, jen se umět dívat

Se souborem Tuto Bazo ze ZUŠ Trutnov vstoupila do prostředí festivalu poezie, a ne ledajaká, nýbrž Street Poezie. Zatímco za našeho mládí, kdy začala rozkvétat divadla věnovaná tzv. poezii všedního dne, tato mezinárodnost názvu napovídá změně paradigmatu, tedy jinému dnešnímu pohledu na světě a dění v něm. Je paralelou sousloví street art, které nemá adekvátní český název. A ani v tomto případě by nemohl pouze český název vyjádřit dnešní realitu, jejíž součástí se staly ty různé McDonal- dy, Pepca či způsob mluvy mladé generace propletené anglicismy.

Ocitáme se tedy na maloměstě, v Trutnově, které nám protagonisté představují velmi svérázným způsobem. Jak jsem vyrozuměla, realizaci představení předcházelo dlouhodobé zkoumání města z pohledu těch, kdo v něm hledají zajímavá místa, lidi i detaily. Toto zkoumání bylo cestou k vytvoření autorského představení, které transformuje jednoduché, mnohdy banální postřehy do čehosi záračného, humorného, zkrátka takového, že divák pocítí touhu toto město poznat osobně. Je vidět, že při přípravě „vnímali atmosféru, zvuky, obrazy, vůně, a chuť“, zkrátka vnímali město všemi smysly. Už samotné texty, a epizody z nich vytvořené jsou svědectvím o tom, že protagonisté jsou dobří pozorovatelé, a dokážou každodennost o level povýšit do statutu poezie. A troufám si říci, že scénické uchopení textu ještě povýšilo a akcentovala jednotlivé společenské vrstvy města, a jako pod lupou zkoumalo mnohdy bizarní svérázné charaktery, které se v takových vrstvách nacházejí. Vzniklá mozaika je tedy příjemně pestrá a zábavná, aniž by se vzdávala možnosti poukázat na vážnější podtexty. Je vidět, že se jedná o kolektiv sehraný, slyšící na sebe. A tak můžeme mít dojem, jako by se jednotlivci v hravém duchu vzájemně trumfovali, kdo vystihne tu či onu postavu autentičtěji. Právě vypracovanost miniportrétů, které úzce souvisí s vypo- rovaným, přidává další bonus. Takové týpky totiž můžeme potkávat kdekoli. V paměti nejvíce utkvějí epizody, které přinášejí paradoxy a kontrapunkty. Už úvodní slova doprovázená výstižnou miniakcí je překvapující a nabízí klíč k vnímání celku: Páteční podvečer: Plastová fľaška

Braníka za oknem domu z osmnáctého století navozuje pocit teplého domova. Jaký větší kontrast si představit? Zábavné jsou i kraťouchké klipovité grify (připomínající hu- dební improvizované ozdoby). Ať už je to session omšelé party jazzmanů, rapující starý manželský pár kráčející do Pepca, se skvělým battlem slov, i jejich absurdní smrtelné zakončení. A nebo genderově moderní pojetí babiček, kritizujících oblečení vnuček (protože babky ztvárňují kluci, dostává jejich komentář zvláštní šmrnc). A na druhé straně epizody jako snaha donutit vzteklé dítě, aby dopi- lo, a následná emoce otce, kdy potomka málem uškrtí. Či jiná dětská epizoda s naddimenzovanou zmrzlinou, která ovšem upadne na zem. Zkrátka vesměs vtipně ztvárněné absurdní situace, neoddělitelná součást života města, kde se takové věci mohou stát. A na okraji nezůstala ani věčná přítomnost bezdomovců, kteří lačně sbírají nedo- palky, aby si aspoň potáhli, ale taky jejich modus vivendi. „Ten prazvláštní bezdomovců život plyne den za dnem, v prostopášné zahálce, A oni vědí, co jiní ne, že život se jde žít bez práce.“ Každodenní poetičnost města podtrhne zá- věrečná část, kdy se z obyčejného vylévání špinavé vody z kbelíku stane romantická sága o putování a návratu vody k milovanému kbelíku. Tak se uzavírá svět, v němž nic není obyčejné. Protože poezií, když se chce, může být cokoli.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Líbila se mi odlehčenost a práce s pohybem. /Přišlo mi to mladistvé, sršelo to vtipem. / Chytrý humor poukázal i na vážné věci. Dynamické, zábavné./

- Já odcházela překvapená. Chvilku mi trvalo, než jsem se na to naladila. Moc mě to bavilo a užívala jsem si tu radost.

- Bětko: Líbila se mi práce s temporytmem a vtipem. I z ťuknutí triangu se stal zážitek.

- Filip: Líbilo se mi hledání poetiky v každodenním městě, třeba bezdomovci.

- Štěpán: Vyslovování témat a hledání poetiky v každodennosti a větší špině města, odloučenosti, což se nemusí zdát vhodné pro poezii. Díky tomu se mohli dotknout těch témat. Ale neodcházel jsem zamyšlený nad nějakou otázkou.

- Petr: Překvapilo mě téma smrti v té odlehčené formě. Např. triangl.

- Eliška: Pro mě ten text fungoval v tom, jak jsem si to vizualizovala. Řeknu ti prostor a předmět, ale nechají divákovi svobodu představivosti.

- Petr: Poesis znamená čin. Vše může být inspirací.

- Šimon: Celá řada silných momentů, dovolili jste si zpomalit, okamžik s jazzmanem a kudlou. [...] Cítil jsem z vás strach, kdy by mohl spadnout řemen. Přišlo mi to tedy v některých částech rychlé.

- Fungovala mi metaforická znázornění pohybem, asi ve třech momentech pro mě došlo k ilustraci, což mi přišlo škoda.

Hanka: Představením jsem se bavila. Mám obrázek o Turnovu, kde jsem nebyla. Některé ty obrazy vnímám jako by byly v Ostravě, Uherském Hradišti. Vnímám panoptikum, plastová láhev v baráku z 18. stol. Pracovali jste s kontrasty, což velmi dobře fungovalo. Obraz babky a dědka v Pepcu skvěle fungoval. Zejména přechod mezi scénami. Byly dvě mrtvoly a chvíli se tam leželo a potom se to přelilo do nové situace. To se ale nedělo u všech obrazů, což je škoda. Některé přechody pro mě byly rozpačité. Nevím potom, jestli je situace pevně zakončená nebo pokračuje.

Dominika: Oceňuji nápad a vaše autorství. Je skvělé, jak médium divadla dokáže přenést město. Když jsem viděla fotku a název myslela jsem si, že jdu na skate. Některé věci byly víc vypointované a některé méně. Dala bych vám peníze na kostýmy, abyste byly víc v duchu street. Mohli byste konzultovat se scénografem nebo nějak vyladit kostýmy. Aby ten buben, triangl, kostýmy, měli svůj řád.

Roman: Vy to všechno pojmenováváte. Hrajete to na diváky. Vidím na tom ten výzkumný moment, že je to ulice. Pro mě

to dneska vyšlo a chtěl bych vidět reálně kovadlinu v Turnově. Je to o každodennosti a street poezie mi připomíná poezii všedního dne. Nebylo to dehonestující poezii. Přiklonil bych se k práci na švech. Baval mě znovu battle staříků.

Alena: Je to trochu punkový, bojím se, že kdybychom tomu dali něco navíc, že se v tom utopíme. Nabízíme něco, co je naše, a kdybychom si na něco hráli, tak by to nemuselo fungovat. Viděla jsem dnes dvě různá představení. V prvním tam byla nejistota. To druhé bylo mnohem lepší, lépe se povedlo.

Recenze na diskusi

Jsem z toho úplně nadšená, protože mně připadá, že tady je neuvěřitelné množství mladejch moudřejích lidí, kteří umí perfektně formulovat své názory a já si vždycky říkám, že něco řeknu, a když počkám dvě minuty, tak on to někdo bravurně zformuluje dřív než se k tomu dostanu.

Bětko

*Slovomrak
aneb divácký dojem z představení jedním slovem*

triangl
hra
smrt
odvaz
ulice
poezie
brokolice
mozaika

Špatný sens, Dramacentrum Johan, Plzeň: ... v říši divů

Občas používáme ChatGPT a jiné nástroje

Rozhovor se souborem

Kdybyste se měli definovat pěti slovy jako soubor, jaká slova by to byla?

Různorodý, mladí, dobrý sens a špatný sens

Se kterým žánrem jste sem přijeli?

Maty: „Abstraktní divadlo.“ Někdo: „Divadlo“. Marie (ved.): „Tak, přijeli jsme na divadelní přehlídku to máš pravdu.“ „Myslím, že to je trochu jako dokumentární divadlo, moderní něco.“ pokračuje vedoucí souboru. Nakonec se soubor shoduje: „Je to naše divadlo.“

Před jakou dobou jste překonali hranici Mladé scény?

„Já jsem trochu nepochopila.“ říká Veronika (jedna ze dvou ukrajinských hereček, pozn. red.) „Jak je to dlouho kdy vám bylo patnáct?“ Vysvětluje Marie mou otázku. „Před dvěma lety.“ Shoduje se soubor.

Představení je dvojjazyčné, jak to vzniklo?

Marie (ved.): „Ještě loni jsme byly dva soubory. Jeden vznikl v rámci integračního centra pro uprchlíky, to vedl Borek (druhý vedoucí souboru, pozn. red.). Byly tam vlastně tři holky, který tu hrály i loni. A já měla svůj soubor při dramacentru Johan. V rámci integrace jsme

se rozhodli, že je spojíme. Nějakou chvíli jsme si hráli právě s tou dvojjazyčností. Jak to uchopit, neuchopit, jestli holky mají mluvit česky nebo ne a vlastně jsme došli tady k tomuto.

Co vás naučila spolupráce ve dvou jazycích?

Marie (ved.): „Asi vycházet hodně vstříc ostatním, a snažit se hledat kompromis.“ Pracovat s Čechama, protože já ještě nehrála s Čechama.“ říká Olivii. Kami: „Já si myslím, že nás to hodně naučilo společně se domlouvat a řešit situace. A to bylo fakt vtipné, protože ona mě nerozumí a já nerozumím jí. Učíme se komunikovat rukama a nohama.“

A když hrajete divadlo, rozumíte si?

„Jo, tuším.“

Jak jste pracovali na tom představení?

„Borek přišel s nějakou myšlenkou Alenky, že by to mohlo být docela hezká inspirace, takže si každý přinesl nějaký svůj téma. Z těch témat jsme vybrali tři, z čehož nám vlastně vyšly tři Alenky.

Hodně jsme teda přemýšleli nad tím, že kdybychom s tím někam jeli, tak ani jeden z nás nemá řidičák, takže potřebujeme co nejméně věcí.“ směje se soubor.

Ještě se zeptám pro lidi, co tady byli minulý rok a viděli Cestovatelky. Zůstáváte na planetě Plzeň?

Olivii: Jo, já chci zůstat. Možná ne v Plzni, ale v Česku.“ „A já ještě nevím.“ odpovídá Veronika.

Jaká je message vašeho představení, o čem hrajete?

„O svých osobních zkušenostech. To, co se nám opravdu stalo, a lidi by se tomu mohli potom vyvarovat.“ „I my sami vyvarovat“ doplňuje Ondra. „Vypadá to vtipně, ale je to reálný.“ Komentuje Olivii.

A lekce vedete už jenom v češtině, nebo je pořád třeba překládat?

Marie (ved.): „Občas překládáme, občas saháme k angličtině. Pomáhá nám, že Olivii mluví už dobře česky.“ Olivii: „Já mluvím česky, tak překládám jí,“ ukazuje na Veroniku. Marie (ved.): „Nika už taky trochu rozumí, už je to lepší. Občas používáme Chat GPT a všechny různé nástroje, který jsou.

Jakub Kubíček

Skutečnost je někdy jako absurdní říše divů

Příliv ukrajinských lidí do Česka v důsledku války v jejich zemi se už stal naší denní realitou. Je fajn, že kultura – na rozdíl od populistických a zlostných tendencí ve společnosti – bere toto spojení do hry. Po loňských působivých výpovědích tří dívek, které se jako cizinky ocitly v naší zemi a s lehce humorným nadhledem komentují mnohdy absurdní rozdíly mezi námi, je tu další projekt, který jako by byl volným pokračováním předchozího tématu. Tentokrát ovšem není projektem, který vznikl v plzeňském integračním středisku plzeňském, ale je dílem souboru, v němž spolupracují performeři obou národností (s tím souvisí i paralelní překládání titulků do češtiny a ukrajinštiny).

Soubor Špatný sens, který působí v rámci Dramacentra Johan v Plzni, se inspirovalo literární předlohou (v předchozím projektu tady byla rovněž stopa literární, Exuperyho Malý princ), a to textem Lewise Carolla Alenka v říši divů. Nicméně, situace známé z knihy (event. filmu T. Burtona) opravdu slouží pouze jako odrazový můstek k výpovědím zcela současným, osobně prožitým. Zatímco Alenka v říši divů prožívala nonsensové situace s různě bizarními pohádkovými postavami, a zvířátky, tady kontaminuje situace až rozměr kafovský. Člověk je umístěn v omezeném prostoru (ten vyměří na počátku představení anonymní postavy), z něhož není úniku. Je to symbolika našeho světa, jehož jsme chtěli nechtě součástí, a protivit se proti celé řadě zákazů, příkazů, ale také předsudků a nedorozumění, není v podstatě možné. Nabízejí se nám tu tři Alenky, které v trojúhelníku bytí v konkrétním časoprostoru zažívají traumatizující situace. Jejich představitelky jsou společně se svou hrdinkou frustrované tím, že nerozumí světu, který je obklopuje a jakákoli snaha o integraci, ale ještě spíše pochopení pravidel a způsobu komunikace, je velmi obtížné.

Je sympatické, že v tomto případě nestaví inscenace proti sobě skupinu českých a ukrajinských herců/hereček. Ukrajinská herečka je jak mezi Alenkami, tak mezi oním anonymním davem (ten – trochu ilustrativně – stojí v pozadí s černými kapucemi na hlavě a jednotlivé další

postavy z něj sem tam vystupují). Základní princip sdělení je ovšem inspirován podobně jako u některých dalších představení, které jsme tu viděli či ještě uvidíme, problémy, které trápí mladé lidi – tj. vyloučení z kolektivu, šikana, nesmyslné či trochu bizarní oficiální nařízení, vůči nimž se musí člověk obrnit. Každodenní opakování těch otravných a mnohdy velmi traumatizujících věcí člověku na duševním pohodě nepřidá. A tak závěrečné vyznění, kdy dvě Alenky z trojúhelníku bytí vystoupí, nabízí spíše otazníky. Pro optimisty může znamenat zbavení se přítěže a cestu do nového světa, pro pesimisty ale spíše tragické vyústění (dobrovolný odchod ze světa, či izolace). Ale i ta, která zůstává, se traumat nezbaví, jen je pohřbívá kdesi hluboko v sobě.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Pomohla mi cykličnost tématu. / Díky za dva jazyky, to mě strašně zaujalo / Lewis Carroll by vám tleskal. /

- Velmi mě překvapilo, jakým směrem se to představení vydalo, že jsem to nečekala, prostě wow.

- Vávra: Přišlo mi, že přechod z říše divu do reálného světa byl moc najednou, moc bum. Mohli tam zůstat dýl. Nezanechalo to na mě ten dojem: sakra, tohle se opravdu děje.

- Štěpán: Líbilo se mi propojení výpovědí naší generace s tou Alenkou. Každý si trochu připadáme jako ta Alenka, která nemá moc šanci zjistit situaci kolem.

- Nikola: Jazyková stránka je na tom to zajímavé, ale kdyby to byl třeba rozhlas, tak by to mohlo zajímavě pracovat. Pak už se to obrazově trochu cyklilo, už jsme hned věděli, co bude následovat dál, ta jazyková stránka mi přišla mnohem zajímavější.

- Šimon: Forma mě bavila. Líbil se mi ten nápad, když jsem ho prokoukl. Nejvíc mě bavila housenka, byl bych v tom klidně mnohem krutější, míň bych hrál a víc bych byl důsledný v té formě, mrzelo mě třeba, že se z toho vytratil tanec krabů.

- Bětko: Pro mě byl asi jediný otazník u toho výstupu z toho trojúhelníku. Scházela mi tam možná nějaká akce. Abych nemusela hrát emoci, kterou prožívám při výstupu z toho pole, ale abych to mohla zahrát na základě nějakého činu.

Dominika: To, co nejvíc zasáhlo mě, je ta naše společenská zodpovědnost. Za to, že tady máme lidi z Ukrajiny mezi námi, a že o tom vystoupí. Jaký prostor mají ti lidé, a jaký já mám prostor. Hodně silný pro mě byly titulky. Vidět češtinu přeloženou do ukrajinštiny, i ve vizuální složce. Je taky otázkou, jestli se nebát a víc se nevracet k Alence.

Hanka: Pro mě to byl vlastně takový sociální projekt. Silné byly ty titulky. Musela jsem dost přemýšlet. Kladlo mi to hodně otázek, očekávala bych u divadla, že nebudu muset tolik přemýšlet a bude se mě to týkat emočně. Silný byl i ten trojúhelník, nějaký bod vymezování. Někdy

bych byla ráda kdybych se tím mohla nechat jenom nést, než si klást otázky.

Roman: Jde o nějakou kompozici, o nějaký konstrukt. Tři Alenky ve třech rozích. Roh je ten nejstísněnější prostor a ještě vyřízlý z jeviště. Jak Alenka, tak lidi mluví více jazyky. Je to takové divadlo apelu, ty formy jsou tak očištěné, tak minimalizované, aby ten apel zazněl.

Recenze na diskusi

U naší diskuse nezaznělo nic, co bychom ještě neslyšeli. Souhlasím s těmi věcmi, ale některé jsou v tom našem představení už neměnné, ale jinak mi to přijde fajn a milé. Myslím, že soubory neodjedou s pocitem, že už nemá cenu nikdy nic dělat, což jsem někdy zažila.

Marie

Slovomrak

aneb divácký dojem z představení jedním slovem

Řeřavé Ředkvičky a Páni Patizóni, ZUŠ Třinec: Zrnko času

Spousta dospělých žije ve vlastním koloběhu

Rozhovor souborem Na poslední chvíli

Odkud máte tak jemný písek?

Eliška: Písek jsme vzali asi z Bauhausu a Pája (vedoucí souboru Pavla Masaříková, pozn. red.) ho přes sítko přesypala.

Soubor: Vlastně ho přesypával ten, kdo měl při přednesu čas.

Jaká je spotřeba písku na jedno představení?

Eliška: To, co se zakutálí. Všechno pozametáme, takže nic nezbyde.

Je hlavní motiv smyšlený nebo je navázaný na vaše konkrétní zážitky a realie?

David: Příběh je o tom, že v dnešní době se nedá nic stíhat. Konkrétní situace v představení jsou smyšlené.

Ema: Je to spojitost všech našich zájmů dohromady, chodíme na různé školy a každý máme jiné zájmy a životy, takže jsme je spojili do jedné postavy.

Dan: Každý má jenom vymezený čas a lidé si často neuvědomují, jak omezený ten čas může být.

Co je pro vás ta věc, na kterou byste chtěli mít více času?

Eliška (Matka): Každý den mám stejný. Těším se už je-

nom na prázdniny.

Eliška (Janička): Já mám skoro každý den nějaký kroužek, někdy i dva, nestíhám kamarády, rodinu a chtěla bych mít více času se jim věnovat. Někdy ani o víkendech nemám čas a nejradši bych měla milion dalších aktivit, a nedá se to stihnout.

David: Chodím do ZUŠky skoro každý den, taky ve škole toho je hodně, v ZUŠce taky. Nemám potom čas na rodinu, a to mě mrzí.

Anet: Já jsem člověk, co by taky nejradši dělal všechno na světě, když se o to ale snažím, tak zapomínám a nemívám ani náladu na kamarády nebo na čas strávený sama.

Karin: Chybí mi čas hlavně na kamarády, seberozvoj...

Marika: Asi bych chtěla víc času na sebe a na svoje koníčky.

Co by se muselo stát, aby se pro vás něco změnilo?

Anet: Já si myslím, že řešením je uvědomit si, že prostě nejde zvládnout všechno.

David: Dáváme si hrozně velké cíle.

Dan: Mně osobně by nejvíce pomohlo dokončit školu.

Ema: Pro mě bylo řešením vyřadit některé zájmy a věnovat se jim už jenom rekreačně. Právě i k tomu mi pomohla tvorba téhle inscenace. Naučit se říct si „dost“.

Eliška (Janička): Mně by asi pomohlo, kdyby den měl více hodin, a nebo týden více dnů, nic asi nedokážu vypustit, takže ať je delší týden.

V inscenaci naznačujete, že řešením je komunikace – prostě říct, že už toho je hodně. Máte podobnou zkušenost?

Dan: Já jsem se snažil, ale často to byla marná snaha. Často jsme měli (s učiteli, s rodiči) tak odlišné názory, že jsme se k vysněnému nebo alespoň uspokojivému výsledku nedostali.

A pomohl pokus komunikovat alespoň ke zmírnění nebo kompromisu?

Dan: Ani ne, myslím, že u mě osobně to možná situaci i zhoršilo.

Karin: Komunikace je základ, ale mám pocit, že spousta dospělých žije ve svém vlastním koloběhu, a právě proto nám nemohou vyjít vstříc. Naše priorita není jejich priorita.

Marika: Já souhlasím s Danem a Karin. (Smích)

Soubor: (mlčky souhlasí)

Vít Zborník

Přesýpací písky času

Do nejpoetičtějšího dne festivalu přispělo i představení Zrnko času souboru Řeřavé Ředkvičky a Páni Patizóni ze ZUŠ Třinec. Více než slovy ovšem byla v této autorské inscenaci poezie symbolizována použitým scénickým materiálem. Fascinující podoba písku, který může být v tomto představení vším možným, ale především uplývajícím či promarněným časem, tvoří základ vizuálně pozoruhodné podívané. Ač je to autorská záležitost, jde o staré známé, mnohokrát viděné téma: opakování jednoho dne v různých variacích. Nicméně, úplným základem, který se tu táhne jako červená nit, je nezastavitelné uplývání času. Protéká nám mezi prsty a nic nestíháme. Počáteční mikromonology, při nichž vytvářejí performeři kruh z písku, vypovídají o různých problémech souvisejících s nedostatkem času, který pociťujeme patrně všichni. Povinností ať už přímých či daných naším workoholismem je tolik, že pak nezbyvá čas, který by byl volný a mohli jsme jej využít ke své radosti. Jsme štvanci času? Jak kdo. Vzpomeňte na jinou inscenaci, kde nám bezdomovci ukázali, že si s časem a jeho uplýváním starosti nedělají. Ale většina z nás s časem bojuje.

Postupně se roztříštěné monology nasměrují k jednomu osudu, hlavnímu hrdinovi, kterému přezaměstnaní /a patrně rozvedení/ rodiče „nakládají“ tak, že přestává stíhat. Dlouho se nebrání se časovým nárokům, které na něj padají ze všech stran: školním povinnostem, pomoci matce, péči o sestru, praxi v otcově firmě. Ale nastane chvíle, kdy mu tento každodenní neměnný kolotoč, ve kterém běhá jako křeček v kole, začíná přerůstat přes hlavu. Po jednom zvláště vypečeném dni tedy požádá „čas“, aby mu ten den vrátil zpátky. Ale, jak předpokládáme, na první pokus se nepodaří najít správné řešení. Užije si sice chvíli s obdivovanou dívkou, ale tím pádem se mu všechny nesplněné úkoly sesypou na hlavu. Až na třetí pokus nachází překvapivé řešení. Když povinnost „asertivně“ odmítne. V tu chvíli zjišťuje, že se s matkou dá mluvit, a že dokonce z její strany nachází pochopení. Jedním z témat je tedy i to, že se mladí lidé nemají bát sdílet svůj názor, svěřit se dospělému, který že zahleděný do svých problémů, si nekomfortních pocitů potomka nevšímá. Že je zkrátka třeba efektivně komunikovat. Neodpustím si ale jednu poznámku k problému s otravnou

učitelkou, Každodenní problémy, kdy kluci kvůli zpoždění vlaku pravidelně přicházejí pozdě do školy, působí až trochu absurdně. Nevěřím tomu, že učitelka obeznámená s takovou – ne vinnou kluků se opakující situací – by je neustále tvrdošíjně trestala... Spíše by asi rezignovala.

Po formální stránce ovšem inscenace jako celek přináší působivé obrazy, mnohdy podobné až rituálnímu či mediativnímu pojetí, související s časem. Ostatně, představitelka Času působí sympaticky, byť s trochou shovívavé ironie v úsměvu a hlase. Jako by říkala: Já nic, já čas, to jen vy lidé, nevíte, jak s časem zacházet.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

- Radim: Moc se mi líbila scénografie, znázornění času písek. Žluté kostýmování. Když mu postavy ten písek dávají, měl jsem pocit, že mu dávají čas.
- Bětko: Souhlasím, ale byla bych ještě více důsledná. Např. v porušení kruhu rozkopáním, aby ta hranice byla nepřerušitelná.
- Oksana: Chtěla bych ocenit jemnost a plynulost té inscenace.
- Lea: Líbil se mi písek jako materiál. Líbilo se mi postupné zkracování. Nejdříve to bylo doslovné, ale směřovalo to do zkratky.
- Mohlo by tam být někdy méně toho písku, třeba v kavárně. Už mi přišlo zbytečné sypaní z té konvice, protože porušilo ten hlavní kruh.
- Kami: To množství písku může znázorňovat právě plýtvání.
- Viděl jsem tam dvě témata: čas a povinnosti. Ze začátku byl pro mě ten písek čas, ale potom spíš povinnosti.
- Marie: Líbilo by se mi kdyby dostal pytle do ruky pod kterými by se podlomil.
- Bára: Myslím, že to nebylo o času, ale o komunikaci.
- Marie: Tím že tam bylo víc písku, naplnil se ten kruh, který jsem pořád viděla. Dala jsem si otázku, kolik času to vlastně zabere uklidit.
- Bára: Vytrhával mě z prožitku ten útěk po kruhu. Bála jsem se o toho protagonistu.

Dominika: Cítím tu vrstevnatost i v představení. Oceňuji, že lze něco nehmátemelného a neviditelného ztvárnit přes materiál. Chvám dramaturgickou výstavbu. Přemýšlím nad dogmaty, které zazněly na začátku, možná bych spíš volila otázky než odpovědi. Pro mě nejsou důležité ty technické prvky, ale užívala jsem si ty obrazy.

Hanka: Když jsem inscenaci viděla poprvé, zapůsobila na mě ta metafora písku. Oceňuju kompaktnost skupiny, i když jsou mezi nimi rozdílné zkušenosti. Ještě je tam prostor pro sebevědomí do nástupů scén. Doporučuju reprízovat.

Roman: Měl bych vědět, co ten písek přesně je. Zdůrazňuje moment povinností, které protagonista dostává v podobě písku, tím ale porušujete poetiku toho znaku. On má jediný boty, je vlastně takovým běžcem času.

- Rei: Je nějaký význam žluté barvy v představení?

Soubor: Žlutá barva ladí s pískem, aby to bylo více minimalistické. Více barvami, by to ztrácelo efekt. My už ten písek chápeme jako čas, což znázorňujeme hned na začátku, když ho sypeme na zem.

Recenze na diskusi

Mně se líbí, že se dostávají ke slovu hodně diváci a že jim je dán prostor.

Mně se líbí ta atmosféra, že je to takový pohodový, takový friendly a že z toho nevyzařuje negativní atmosféra.

Pepa a Kristián

Slovomrak

aneb divácký dojem z představení jedním slovem

DS Čistírna, ZUŠ Pardubice – Polabiny: Vinný ocet

Navzájem o sobě víme, že píšeme

Rozhovor souborem Na poslední chvíli

Kdybyste měli v pěti slovech popsat váš soubor, jaká slova by to byla?

Motivovaný. Zapálení. Jsme sarkastický, ale hrozně. Nádherný a navzájem propojení.

Jak se stalo, že jste začaly spolu tvořit?

Adéla: Začalo to tím, že nám nestačilo, co jsme dělali na dramaťáku a tak jsme se tak nějak shodly, že to zkusíme. Proč nezkusit něco svého, i kdyby to měl být, jak my pracovně říkáme, desetiminutový what moment. Co jako nejhoršího se může stát? Vlastně nic. Takže jsme to tak nějak riskly.

A jak dlouho spolu teda pracujete?

Bára: Ted'ka je to tři čtvrtě roku a pět let, se známe.

Proč zrovna poezie?

Bára: Prvotní impuls bylo podle mě to, že obě dvě píšeme a snažíme se do té poezie vyjádřit nějaké své aktuální myšlenky a emoce. A protože to o sobě navzájem víme, že píšeme, tak se to stalo podkladem pro další práci na tomhle.

Adéla: A taky jsme nechtěly, aby to jen někde hnulo,

buď v poznámkách v telefonu, anebo na papíře.

Takže to, co jsme slyšeli jsou vaše autorské texty? A máte nějak rozdělené, či texty kdo říká?

Obě: Ano jsou naše, ale je to mix.

Jak jste přemýšlely nad formou?

Adéla: Třeba stínohru jsem okopčila od mladších děček od nás a taky mi přišlo fajn, že když třeba jedna mluví tak ta druhá tam nebude jen stát.

Jste black and white, ale taky máte na sobě červené silonky, a to i na rukou. Co znamenají?

Adéla: Pro nás je to nějaký spojovací prvek. To, že, jak si určitě všichni všimli, jsme černá a bílá jako opaky. Ty červený silonky jsou právě něco, co nás spojuje.

Jste takhle odlišné i v reálu?

Adéla: Já si myslím, že se to liší asi ve spoustě věcech. Nemůžeme být ve všem stejný, ale myslím, že se ve spoustě věcech shodujeme. Máme takovou společnou kradenou osobnost.

Jak dlouho na téhle inscenaci pracujete?

Bára: Práce začala na podzim, myslím že v říjnu. A jak jsme se dozvěděly v brožuře, tak premiéru jsme měly 6. dubna.

Kolik tak těch textů bylo?

Adéla: Asi tak šest A4, ale různě popsané.

Jste taky hodně sehrané, máte to v sobě nebo bylo potřeba se to naučit?

Adéla: Odezíráme ze rtů té druhé.

Ale vždyť se nevidíte...

Bára: Jakože na základě toho, co ona má na jazyku, že řekne, tak na to se navazuje.

Jako rekvizity jste zvolily papíry. Co v tom mám hledat?

Bára: Je to o nějaký čistotě a negativitě a podobně. Co vlastně pošpiní duši.

Adéla: A už to pak prostě nenarovnáš do původní podoby.

Souvisí název Vinný ocet s vinou?

Adéla: Asi ano, ale ten název vznikl vlastně ještě před tím, než se ty texty daly dohromady.

Jak by vypadal občanský průkaz vašeho souboru?

Jméno: Lepší nápad nemáme, proto je tady tento nejlepší.

Adresa: No hlavně ne Brno.

Věk: Asi ten náš, je to pro nás takový srdcový

Pohlaví... (pohledy jako vážně se ptáš?)

Oblíbený divadelní žánr: Máme rády, když je na konci otazník a nutí to klást si otázky.

Kateřina Hartmanová

ta viditelná říká slova plná smutku a hořkosti, postava za plátnem ty zuřivě zmačkané listy papír opatrně narovná a uhlazuje, jako by chtěla zachytit cosi unikajícího. Právě tato hra kontrastů je působivým svědectvím o tom, jak se v nás v emocionálně vypjatých situacích vždycky perou naše dvě JÁ.

A možná tomu napovídá i název představení. Mladé lahodné víno se velmi jednoduše může změnit v kyselý ocet. Podstata zůstává, chemickou reakcí se mění jen chuť. Copak to není podobné jako s láskou, která se náhle, a někdy nečekaně může změnit v natrpklou či nakyslou tekutinu?

Jana Soprová

Malá kapka poezie

Včera vstoupil do patnáctileté historie Mladé scény patrně nejpoetičtější den. Malý bonbónek na závěr dne přidaly dvě mladé ženy, Barbora Němečková a Adéla Valachová z DS Čistírna ZUŠ Pardubice-Polabiny. Představily svůj autorský projekt pod názvem Vinný ocet. Původní báseň, vypovídající o vztahu, rozchodu a emocemi s ním spojenými, interpretovaly dívky originálním způsobem. Dokázaly, že k emocionálně silnému zážitku není třeba velké výpravy, stačí vtipný nápad a citlivost, aby z rozchodu nebyla velká tragédie, ale jen taková nostalgická vzpomínka, smutek, který časem přebolí a klesne na dno paměti.

Na počátku před napnutým plátnem vidíme dvě dívky, které rozhazují papíry. Jsou si podobné jako sestry, s jedním rozdílem. Přes červený trikot (láska?) má jedna černý a druhá bílý oděv. Jsou snad egem a alteregem, dvěma stranami jedné osobnosti? Z mého pohledu tomu vše napovídá. Papíry rozházené po ploše, jako by to byly ztracené naděje, či unavení ptáci, se v rukou dívek mění v zmačkané koule. Jakoby hektická snaha tuhle životní epizodu ukončit. A zatímco jedna říká verše, odhalující citové zranění a zklamání, druhá je jejím stínem, která tyto pocity ztvárňuje pohybově. Stínové divadlo jako jednoduchý, ale vždy působivý výrazový prostředek, vytváří jakousi symbolickou ozvěnu ke slovům. Zatímco

Vytrženo z diskuse

Mně se moc to líbilo to kopírování, a to jak to bylo stejný a vypadalo to moc hezky./ Já jsem nepochopil souvislost poezie a stínohry, vlastně toho co bylo vidět a co bylo slyšet./

- Kami: Líbilo se mi jak to bylo zpracovaný, jak to fungovalo. Ale na konci mě zklamalo, že to bylo o tom vztahu. Myslela jsem, že to bude spíš takové nezávislé na dalších lidech nebo na nějaké události.

- Lea: hodně mě to bavilo, moc se mi líbilo jak to bylo zpracovaný, ale když se obrátilo to plátno, tak mi to svítilo přímo do očí, takže jsem neviděla.

- Mně se líbilo, že když se to plátno otočilo, tak z mojí pozice slečna, co byla v bílém, byla ve světle, a ta v tom černém byla ve stínu. Vytvořilo to krásnou polaritu.

- Vnímala jsem to jako konkrétní výpověď, ta postava ztvárnila lyricky ten toxický nebo možná i jednostranný vztah.

- Já jsem tam naopak žádný konkrétní příběh nečetla. Přišlo mi to jako teatrální zpracování takové ta klasické lásky, rozchodu a bolesti z toho.

- Kristián: Obdiv, že si to autorky vytvořily samy, ale nevěděl jsem, podle jakého klíče to hledat a číst. Dlouho mi trvalo si v tom něco najít, podle jakého klíče jsou ty obrazy udělaný, jestli podle textu nebo emoce.

- Bára: Chtěla bych ocenit hereckou připravenost. Měly velkou energii, všemu jsem krásně rozuměla.

Vendula Ježková: připadá mi to jako hodně odvážný počin, s takhle citlivou záležitostí jít na jeviště. Přijde mi hrozně odvážné, a že si za tím stojíte. A je to moc krásné v jaké něžnosti a křehkosti tam stojíte.

Roman: Máme možnost nahlížet na cestu za divadlem poezie. To co jsme viděli, podle mě byla ukázka, jak může pracovat nedramatické divadlo. Je výrazně postaveno na dívčí zpovědi, používá černobílou. Nabízí vlastně něco jako vnitřní dialog, člověk vede se sebou dialog, a vlastně tohle jsem měl pocit, že se mi dostalo. Silná byla ale především kvalita textu. Je to zpověď, výpověď, je lyrická, přes tu formu získává odosobnění. Právě vyjádření kompozicí má šanci na zobecnění, takže já si tam můžu nacházet věci. Holky byly na sebe navázány, nemohly na sebe vidět, ale vnímaly se. Byly tam momenty zázraku, kdy na sebe neviděly, ale nadechly se ve stejný moment.

Hana: Jsem ráda, že jsem si přečetla anotaci, protože to

pro mě bylo důležité. Přeneslo mě to do mých náctiletin, patnáctin. Taky jsme psala, a taky jsme tvořily, ale to jak ony jsou dobré, že ony to opravdu dotáhly, že vytvořily tu inscenaci, to jsem si nesmírně cenila. Bylo pro mě takové milé, teď abych to neřekla špatně, takové prvozkoušenostní, ale v hezkém slova smyslu. Bavilo mě, že je to dívčí.

Dominika: Oslovilo mě to tou upřímností, bytím na jevišti, naléhavostí a odvahou. Vzbuzovalo to u mě napětí, co přijde, co bude dál. Ocenila jsem i to, že se o tom vztahu dozvídám až na konci toho oblouku.

Recenze na diskusi

Vždycky přemýšlím nad laskavostí v těchto věcech. I věci, které se souborům doporučují, se dají říct laskavě, pravdivě a užitečně. O těchto trojici vždy přemýšlím. Aby ten soubor odjížděl s tím, že to má cenu a chtěl na tom dál pracovat. Z dnešní diskuse jsem ten pocit měla, že včerejší diskuse u jednoho souboru jsem ten pocit úplně neměla. Ale za mě to funguje u lektorského sboru.

Pavla

Slovomrak

aneb divácký dojem z představení jedním slovem

Smysly jako cesta k objevení pohybu

Reportáž ze semináře Pohybová laboratoř Veroniky Vaculíkové

Představ si sklenici plnou oleje, do které vliješ vodu. Vidíš, jak se obě tekutiny vzájemně mísí a prolínají? Bublínky vody se postupně a pomalu rozestupují ve žlutém vazkém oleji... a najednou jsou obě látky zvlášť. Kouzlo. „Pojďte teď to, co jste viděli, převést do těla,“ vyzvala seminaristy lektorka Veronika Vaculíková. Obě tekutiny přitom přelila přímo před jejich zraky. A právě zrak byl pro sobotní setkání Pohybové laboratoře velmi důležitý.

Veronika se seminář rozhodla zaměřit na všechny smysly. Postupně tak seminaristé budou poznávat své pohybové možnosti, které lze skrze smysly probudit. V příštích dnech budou zjišťovat, co lze objevit skrze chuť, hmat i čich. A nakonec se pokusí jednotlivé prvky propojit do sebe.

Setkání začalo rozcvičkou, která je pro pohyb důležitá. Hned na ni ale navázala řada technik, která se z velké části zaměřila právě na vizuálno, obrazy. Účastníci například překonávali prostor kruhovým pohybem. „Představte si, že jste v písku, na písčité pláži, a zkuste se v něm pohybovat pomocí kruhů. Opisovat kružnice částmi vašeho těla. Není ale rozhodně podmínkou, že to musí být jenom ruce a nohy. Zkoumejte, co všechno ještě jde, co je možné, objevujte,“ nabádala Veronika. Současně vyzvala seminaristy, aby se nebáli uvolnit a nic v tom pohybu nehledali, respektive aby se nesnažili o nějaký učesaný pohyb. Spíš naopak, čím víc bude uvolněný, tím víc dimenzí a sfér můžou díky němu objevit.

Vizuální zážitek inspiroval k pohybu i při zmíněném přelévání vody do oleje. Při tom se skupina rozdělila na dvě poloviny. Jedna shlédla právě pokus (ha, jak příhodné, když se seminář jmenuje Pohybová laboratoř) s olejem a pro druhou polovinu si Veronika připravila pokus s octem. Do sklenice s jedlou sodou nalila ocet... Skupiny si potom vzájemně předvedly svoje pohyby a snažily se uhodnout, co ta druhá část vlastně viděla. Jejich pohyby byly pomalé, táhlé, a najednou... najednou to bouchlo, vymrštili se, házelo to s nimi jako v nějaké bouři, vichřici... Vzájemně ale zvládli uhodnout, co druhá skupina viděla. Byli sice blízko, konkrétně to ale nikdo z nich neuhodl.

Inspirovat vás ale nemusí jenom to, že něco vidíte. Naopak, i to, že jste bez zraku, ve vás může leccos probudit. Je taky velmi těžké v takové chvíli svůj pohyb koordinovat. To si děvka vyzkoušela, když je Veronika rozestavěla

do řady pěti lidí vedle sebe, zavázala jim oči a vyzvala je, aby přešli vzdálenost zhruba pěti metrů tak, že na konci budou stát úplně stejně. „Navnímejte ty ostatní kolem sebe všemi smysly, ale nedotýkejte se jich ani na ně nemluvte. Vnímejte je, kde asi jsou,“ instruovala. Jak těžké nezabloudit nebo si třeba nevědomky s někým nevyměnit pozici. Nemluvě o tom, že někdo došel do cíle mnohem rychleji než ostatní. „Tady je právě důležité poslouchat, co ti ostatní, kde asi jsou a přizpůsobit se. Když slyším, že jsou jinde, než kam mířím, tak se otočím nebo třeba zpomalím,“ vysvětlovala Veronika.

Sluch je další smysl, kterému se v sobotu Veronika věnovala. Kromě toho, že veškeré pohybové aktivity doprovázela hudba, snažila se taky zapojit techniky, kde je sluch podstatný. Často to ale vybízelo k zapojení všech smyslů. Třeba se na chvíli všichni proměnili ve žvýkačku. Žvýkačku, kterou právě někdo žvýká a roztahuje, dělá z ní bublinu... cokoli. V takové situaci si člověk vybaví nejen pohyby gumové sladkosti, ale taky její barvu... je růžová, bílá nebo třeba mentolově zelená? A jakou má asi chuť? Je lepivá a mlaská při tom někdo, když ji žvýká... vidíte, zase ty smysly. A to všechno může být inspirací pro pohyb.

Část aktivit ze soboty bude pokračovat i do dalších dní. Seminaristé dostali za úkol, aby si vybavili svoje telefonní číslo. Každé číslo mají za úkol pohybově ztvárnit. Není ale nutné se držet jenom tvaru čísla. „Zapojte všechny svoje nápady. Budete-li potřebovat k tomu použít i nějaké zvuky, použijte je, pracujte tak, jak potřebujete.“ A tak se začalo pracovat. V prostorách tělocvičny i tanečního sálu bylo živo. Skoky, švihy i pomalé pohyby připomínající ladný pohyb zvířat... to všechno a mnohem víc jsem v sobotu měla možnost zhlédnout.

Kateřina Hartmanová

Maska jako cesta k zpřítomnění a autenticitě

Náhled do semináře Pavla Bednáře

„Člověk se může tou maskou nechat unést. Já takhle hrál v Commedii dell'arte, měl jsem takovou zvířecí masku a v ní jsem se hrozně naštvál a nakopl kolegu do kostrče. Pro to je důležité mít možnost masku sundat,“ vypráví Pavel situaci, kterou uvádí jedno z pravidel práce s maskou. Nově příchozím připomíná tři hlavní pravidla pro práci s celoobličejovou neutrální maskou.

„Vždy si nandávám masku zády k publiku.“ Uvádí Pavel jedno z pravidel. Zjistili jsme to hned v následující aktivitě, kdy se čtyři účastníci měli pouze otočit s nasazenou maskou směrem k divákovi. Ten moment se stává magickým, protože maska upoutá pozornost a zakrývá pro nás obličej s celou mimikou.

Druhé pravidlo: „V celoobličejové masce se nemluví, ani se nevydávají zvuky.“ Když jsem si potom prohlédl masky, které Pavel používá, jsou bílé a mají pouze výřezy na oči a nosní dírký.

Masky nejsou z plastu, jak je znám z party-shopů, ale jsou kaširované, což mi o přestávce potvrzuje Pavel. Kdybyste je chtěli sehnat, půjde vám to jen těžko a dost si připlatíte. Před dvaceti lety za ně zaplatil tři až čtyři tisíce korun. Prozrazuje mi, že jednu z nich vyráběl. Sám ale říká, že se mu nepodařilo vytvořit masku neutrální, tak jakou jsou ty ostatní. Ta jeho totiž je, jak poznamenávají i seminaristé, s jemným úsměvem.

Nejspíš vzhledem k ceně, ale asi i účtě k maskám, upozorňuje, že se masky pokládají vždy obličejem nahoru.

Celý seminář začíná seznamováním účastníků. Každý odpovídá na tři otázky. Jak se jmenuje? Co ho zaujalo cestou k místu semináře? A proč se přihlásil na seminář masek? Druhá otázka mi nejdříve přijde čistě jako určená k prolomení ledů, ale Pavel ji poté glosuje tím, že masky upoutávají nejvíc právě naši pozornost.

Další úvodní aktivitou bylo „otevírací cvičení“, jak ho nazval Pavel. Zdánlivě prosté cvičení, které je o tom, že člověk dvakrát upaží a následně připaží a poté v upažení obrátí dlaně vzhůru a ruce vzpaží, jako by chtěl tlesknout nad hlavou, ale netleskne, a zase připaží. Při zvedání rukou se zvedá na špičkách. Jestli jste se ztratili v pojmech tělocviku základní školy, zeptejte se Pavla, jak se to dělá, rád vám jistě odpoví. Cílem cvičení, jak se v reflexi ukázalo, je zpřítomnění sama sebe, protože „pokud se

chci potkat se světem, musím se nejdřív potkat sám se sebou,“ vysvětluje Pavel. Zadává další úkoly na které se mají seminaristé zaměřit. Je to o detailu. Pohyb rukou by měl vycházet z konečků prstů, zároveň pracovat s představou přímky, která mě spojuje s hvězdou. Hledáme vše, co pomůže dojít ke kýženému cíli.

V hlavní aktivitě figurovali 4 seminaristé v neutrální masce na jevišti. Ostatní byli v roli diváků, kteří reflektovali svůj divácký zážitek. „Viděla jsem v tom velkou emoci.“ Zaznívá od jedné ze seminaristek. „Maska zvýrazňuje tělo, každý pohyb je potom výmluvnej,“ komentuje Pavel. Někteří seminaristé se cítili v masce příjemně a v bezpečí, jiní bojovali s dechem, přišlo jim, že je maska svírá. Vyzdvihují ale možnost svobody a to, jak jim maska umožňuje být někým jiným. Zároveň je do jisté míry zbavuje ostychu.

„Bradu k hrudníku, hlavu nahoru, hlavu do strany, hrudník do sebe, hrudník otevřít, vystrčit zadek, špičky k sobě, špičky od sebe. Navažte oční kontakt.“ V dalších fázích tohoto cvičení Pavel postavy v maskách bočně vede. Seminaristé tak zažívají, jak detail a postoj těla hraje obrovskou roli v pocitu a emoci, kterou zamaskované postavy vyzařují.

V poslední části kterou jsem mohl vidět se Pavel zmiňuje o hranici říše masek. „Je dobré mít nějakou hranici, kde je svět masek a kde už ne. Já na to používám lano, abych tu hranici zvýraznil.“ Dokonce mu prý jedna z diváček po shlédnutí jeho představení s maskami, které hrál na DAMU, řekla: „Ještě že tam to lano bylo, nebo bychom asi utekli ze sálu.“ Na to konto se seminaristé baví o určité děsivosti masek a sami si vyznačují hranici říše masek tím, že řeknou „stop“ ve chvíli, kdy je pro ně blízkost masek už neúnosná.

Jakub Kubíček

Petr Váša na kruzích

„Rád improvizuji a improvizované bylo i toto představení. Na začátku se tady totiž řešilo, kde by publikum mělo sedět a tohle je výsledek,“ přivítal Petr Váša své diváky na podiu v kruzích. K oslavám patnáctých narozenin Mladé scény si připravil ukázkou svého fyzického básnictví. A jako první zazněla řadě z nás velmi známá a oblíbená skladba Lokomotivám se motají kola. A dál už se celé publikum jen smálo a bavilo. Nebylo to ale jenom o hlasu Petra Váši. Zapojili se i diváci. Společně jsme si zaspívali píseň Vítr vane, listí šustí. Jak později Petr okomentoval „Hrozně rád na svých vystoupeních vytvářím situace, kdy se publikum stává zajímavějším než já.“

A tuhle večerní zábavu uvítali i diváci. „Je vidět, že ho to baví, tím pádem to baví i nás a to je pro mě to nejvíc kouzelný,“ sdílí zážitky Pavel Šindelář. Pro někoho to bylo první setkání s Petrem „Dalo mi to chvilku se rozkoukat, ale pak to mělo docela vibe,“ říká Beata. A jiní ho znají naopak velmi dobře, třeba Amálka a Adéla. „Jsme do Petra zamilované, známe ho od svých 10 let, je skvělej. Nejlepší!“

Mladá má 15

Mladá scéna v Ústí nad Orlicí slaví 15 let. A jak dobře víme z vývojové psychologie, tak právě přechází v myšlení od konkrétního k abstraktnímu, ale také od naivní dětské radosti k prvním vážným tématům. Vypravili jsme se mezi naše účastníky, abychom zjistili, jestli je to pravda.

takový nejpohodlnější. Nemusíš si dělat vůbec žádný přípravy. Všechno je na tom lektorovi a ty jsi jenom plně k dispozici. A vlastně to je něco, co to propojuje i s prací s maskama. Když hraješ s maskou, tak bys neměl přijít s něčím svým, a to tam nějak vnucovat, ale jenom se otevřít její energii nebo kvalitě a nechat to sebou procházet. To je stejný v tlumočení. Nemáš šanci se nad tím zamýšlet nebo si to nějak interpretovat, musíš to nechat sebou jenom protéct.

Čerpáš z těch tlumočených workshopů do svých dílen?

Tlumočení workshopů je náročné, protože jsi s tím člověkem pořád. Potkáte se na snídani a pak si před hotelovými pokoji, kde bydlíte vedle sebe, přejete dobrou noc. Ale vždycky jsem se snažil najít čas před spaním a fakt si zapsat ty věci, které mě inspirovaly na nějaké aktivity, improvizace, techniky.

Tvůj seminář se jmenuje Maska jako cesta k zpřítomnění a autenticitě. Proč?

Myslím, že to je to, co jsem si já objevil při práci s maskama. To, co mě samotnému nejvíc dává možnost zpřítomnění se v těle a možnost nechat projevit autenticitu skrze masku. I když to může znít absurdně. Hodně a nejradši pracuju s neutrální maskou. Myslím, že ta právě umožňuje svobodu autentického projevu, protože ty seš v bezpečí a nemusíš se bát. Nejsi to vlastně úplně ty, protože jsi schovaný za maskou.

A to je strašně obohacující až ozdravující, cítit tuhle podporu, tu pozornost a nechat diváky na sebe působit, vzít to do hry a zase nějak působit na ně. Vidět zase to zpětné působení a tak se to tam pořád vlastně takhle točí a je to úžasný zážitek, který ve svém životě přiliš nemáme.

Jakub Kubíček

Sekce 15 plus

Už jsme velcí, takže si můžeme dovolit otisknout i mládeži nepřístupný obsah. Tato tendence do naší redakce přišla spolu s Vítkem Zborníkem a my mu za to děkujeme. Takže pokud vám ještě nebylo patnáct a chcete si udržet svou duši čistou, raději nečtěte dál. V opačném případě vítejte u rubriky:

Továrna na vtipy

Seminář Ládi Kardy je jako továrna na vtipy. Občas vznikne zmetek, ale prodat se snažíš všechno. Proto vtipy, které nám zaslali účastníci semináře Stand-up, rozřazujeme do dvou kategorií.

1) Vít Zborník tomu dává penis nahoru:

- Mladá scéna je jako hřiště. Je plná mladých lidí, které vždy někdo z dálky pozoruje.
- Láďa Karda je jako Shakespeare. Jenom mu chybí talent, úspěch, a otázka „Být či nebýt?“ dostává v souvislosti s ním větší rozměr.
- Honza Mrázek je jako plíseň, je všude a nejde se ho zbavit.
- Roman Černík je jako řízek. Je to kus.
- Můj divadelní soubor Nekroflík je jako punchline tohoto vtipu. Nedorazili.
- Alkohol je jako penis. Čím tvrdší, tím lepší.
- Představení Petra Váši je jako Shopaholic Adel. Sleduješ to, protože je to divný.

2) Vítu Zborníkovi nad tím rozum i penis zůstává stát:

- Roman Černík je jako hodinky. Ty tu taky furt jsou, i když lidstvo dávno zná něco lepšího.
- Být manželkou starého milionáře s kašlíkem je jako prémiová výplata před Vánoci. Vyplatilo se čekat.
- Slávka Čechlovská je jako alkohol. Za volant nepatří.
- Ústí nad Orlicí je jako Slovensko... jsou tu jenom lesy a sem tam nějaký barák.
- Petr Váša je jako sumec africký, taky má specifický způsob dýchání.
- Jídlo v jídelně v Ústí nad Orlicí je jako puk. Do pusy to fakt nechceš.

Kdo páchá Mladou na Malý?

Kateřina Hartmanová, Jakub Kubíček, Vít Zborník, Jan Mrázek, Jasanka Kajmanová, Jakub Hulák, Jana Soprová, David Slížek (in absentia) a další.

Neprochází jazikowou koregtúrou...